

Toisille kävi hyvin muttei kaikille

Perheen isä päätti lähteä etsimään maailmalla leveämpää leipää. Hän järjestäisi asiat uudessa maassa niin, että vaimo ja lapset voisivat myös aikanaan muuttaa uuteen maahan.

Tuli sota, joka kesti neljä vuotta ja esti perheen muuton uuteen kotimaahan.

Mies kirjoitti harvakseltaan kirjeitä perheelleen. Sodan päättymisen jälkeen hän kyseli epätietoisena, oliko perhe ylipäättään enää hengissä. Toisissa kirjeissä hän antoi yksityiskohtaisia ohjeita, missä kaikissa tarkastuksissa pitäisi ennen matkaa käydä ja mitä ottaa mukaan uuteen kotimaahan.

Sota loppui, mutta perheen isä ei koskaan saanut asioita uudessa maassa sille tolalle, että perhe olisi muuttanut hänen peräänsä. Ei vaikka isä varoitteli uskomasta sukulaisten kirjeisiin, joissa nämä kenties kirjoittivat hänen juopotelleen ja sotkeneen asiansa.

Kirjeittenkin tulo loppui. Tyttäret eivät enää koskaan nähneet isäänsä eikä vaimo miestänsä. Kukaan ei tiennyt, mitä isälle lopulta kävi.

Kunnes **Hannu Pukkila** alkoi 2000-luvun alussa selvittää isoisänsä, **Jussi Mannisen** kohtaloa. Hän löysi ihmisiä, jotka olivat kantaneet Mannisen hautaan. Tämä oli kuollut metsätoissa, jäänyt kaatuneen puun alle.

Paremmen elämän toivossa köyhästä Suomen Kouvolaan lähtenyt mies oli kuollut uudessa kotimaassaan Amerikan Yhdysvalloissa yksinäisenä ja köyhänä.

Matkat mahdottomaan

11 eurolla on mahdollista päästä kahteen mahdottomalta tuntuvaan paikkaan: ihmisen mieleen ja vuonna 1900 järjestettyyn Pariisin maailmannäyttelyyn. Niiden välissä on vain muutama Kouvola-talon porras.

Kukaan ei tiedä, missä ihmisen mieli on, miltä se näyttää tai miten se toimii. Joka tapauksessa se on niin valtava paikka, että sinne mahtuu sekä tiede että taide ja kaikki siltä väliltä.

Jaana Partasen näyttelyssä Mielen alkemiaa – Arjen alkemiaa voi heittäytyä kuuntelemaan, kun ihmiset puhuvat mielestä. Tai katselemaan sitä virtuaalilaseilla ja olemaan osa elävää teosta. Saattaa kuulostaa ristiriitaiselta, mutta niissä molemmissa pystyy samaan aikaan sekä inspiroitumaan että rauhoittumaan.

Kun ihminen on matkoilla, hän vieraillee näyttelyissä. Mutta entä jos menisikin näyttelyyn kotikäpungissa ja pääsisi matkalle, johon

Vieno, Eva-Stina, Valma ja Juho Manninen perhekuvassa. Juho lähti siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin keväällä 1914. Sen jälkeen Eva-Stina ja tyttäret eivät enää nähneet Juhoa, kirjeitä he saivat harvakseltaan vuoteen 1925 saakka.

– Suomeen tänä päivänä tulevil-
la maahanmuuttajilla ja Amerikkaan
muuttaneella isoisälläni on paljon
yhteistä. Kaikki eivät onnistuneet ai-
koinaan, eivätkä kaikki onnistu tä-
näänkään. Vastaanottoakaan ei ole ai-
na paras mahdollinen. Mistä ta-

hansa Kultalasta voi tulla Kurjala tai
pääinvastoin, Hannu Pukkila sanoo.

*Kouvola-laisen Jussi Mannisen ja
muiden Amerikan siirtolaisten kirjei-
tä sukulaisille Suomeen voi kuunnel-
la Kouvolan kaupunginmuseossa.*

Suosittelen!

Jos on vaikka stressiä,
tämä on vapauttava
kokemus.

Iida Kymén

Miltä mielessä voisi näyttää. Poikilon Mielen alkemiaa – Arjen alkemiaa -näyttely pohtii mieltä kuvin ja äänin.

kaikki eivät pääse.

Pariisin maailmannäyttelyn Suomen paviljonki vuonna 1900 oli tapaus, ja tapaus on myös se, että sinne pääsee vuonna 2018 virtuaalilasein kanssa aikamatkalle. Ainoa huono puoli on, ettei lasien kanssa voi ottaa paviljongissa selfietä.

Mutta sellaisen voi ottaa jättiko-

koisen teatterimaisemakulissin tai Kouvolan vanhan aseman edessä. Tai kuvata vaikka livevideon sellaisessa paikassa, jota ei enää ole.

*Mielen alkemiaa – Arjen alkemiaa
sekä Myytinmurtajia ja
matkantekijöitä Kouvola-talon
Poikilo-museoissa.*

5 KYSYMYSTÄ KYMENLAAKSOLAISISTA MYYTINMURTAJISTA

1 | Minkä kolmen maan armeijassa Kouvolaan lähtöisin ollut kenraali Kivekäs toimi?

2 | Millä tavalla Kivekään on sanottu vääntäneen rautakangen mutkalle ja suoristanut hevosenkengän?

3 | Missä Suomen Edisoniksi kutsuttu Eric Tigerstedt vietti nuoruutensa?

4 | Kuinka monta patenttia Tigerstedt ehti hankkia nimiinsä, ennen kuin kuoli 37-vuotiaana Yhdysvalloissa?

5 | Mistä Kuusankoskella asunut Alma Pihl on tullut tunnetuksi?

Vastaukset: 1) Venäjän, Ukrainan ja Suomen. 2) Rautakangen hän väänsi mutkalle selkäänsä vasten ja suoristi hevosenkengän käsin vetämällä. 3) Mustilan kartanossa Elimäellä. 4) 430 kappaletta. 5) Fabergén korusuunnittelijana.

Amerikan tädin korut olivat niin hienoja, että ne laitettiin piirongin päälle koristeeksi.

Unelmia postipaketissa

Amerikkaan siirtolaisina muuttaneet tädit olivat 1960- ja 70-lukujen nettikauppoja. Heiltä tuli Suomeen säännöllisin väliajoin ihana, odotettu postipaketti täynnä sellaista, joista kouvolaalaisissa kodeissa ei osattu edes uneksia.

Kun Suomessa kauppojen hyllyillä oli tarjolla vain talkkunajauhoja, Amerikasta tuli strasseja, helmiä, kimallusta ja kiillettä. Niin ihania tädien lähettämät korut olivat, että ne pantiin piirongin päälle koristeeksi: ei niin hienoa raaskittu pitää.

Suomessa oli pulaa aivan tavallista arkivaatteista ja kodin tarvikkeista. Niihin tarpeisiin kimaltelevista Amerikan-paketeista ei ollut apua. Mutta unelmointiin ne olivat täsmälähjoja.

Jossain kaukana asui tati, jota oli elämässä onnistunut. Hän oli matkustanut suuren meren taakse ja päässyt kiinni elämän syrjään, jossa oli koko ajan sunnuntai: hienoja kutsuja, silkimekkoja, korkokenkiä ja liuta komeita kosijoita.

Sitä oli mukava miettiä saunan lauteilla lauantai-iltana. Ehkä minäkin voin jonakin päivänä istun ihan jossain muualla kuin saunassa.

POIKILO
museot